

Redengevende omschrijving met waardestelling
Langgevelboerderij Bruggenseweg 13 te Deurne
Gemeente Deurne

Objectgegevens

Adres : Bruggenseweg 13
Postcode : 5752 SC
Plaats : Deurne
Kadastraal : gemeente Deurne, sectie V, nr. 875
Oorspronkelijke functie : Langgevelboerderij
Huidige functie : Woonboerderij
Bouwjaar : 1939

Algemeen

Bezoekdatum : 16 maart 2023
Auteur : Ing. Anke Thijssen MA
Redactie : Karlijn Kersten MA MSc
Rapportagedatum : 5 april 2023

Monumentenhuis Brabant B.V.
Markt 9
4931 BR Geertruidenberg
www.monumentenhuisbrabant.nl
T. 0162-511833
E. info@monumentenhuisbrabant.nl

Monumentenhuis Brabant B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inleiding

Deze beschrijving dient om de cultuurhistorische waarden van de langgevelboerderij aan Bruggenseweg 13 vast te stellen. In de beschrijving worden de gevels met de klok mee beschreven, beginnend bij de voorgevel. De afzonderlijke gevels worden van links naar rechts beschreven. Met de voorgevel van de langgevelboerderij wordt de lange gevel evenwijdig aan de Bruggenseweg bedoeld. Dit is de noordgevel.

Situering, geschiedenis en hoofdvorm

Deurne is gelegen in het oosten van de provincie Noord-Brabant en maakt onderdeel uit van de streek Peelland. Ten noorden liggen Bakel en Milheeze, ten oosten de provincie Limburg, ten zuiden Liessel en Asten en ten westen de stad Helmond. Ten noorden van de dorpskern van Deurne ligt de langgevelboerderij aan de Bruggenseweg. De weg Bruggenseweg loopt vanaf nabij de dorpskern in noordwestelijke richting.

De rode pijl wijst Bruggenseweg 13 te Deurne aan. Bron: Google Maps.

Rood omcirkeld Bruggenseweg 13 te Deurne. Bron: Google Maps.

Deurne kent een lange voorgeschiedenis die waarschijnlijk al start in de steentijd. De naam is door de tijd een aantal keer veranderd. Deurne werd voor het eerst in 721 vermeld als Durninum. Vervolgens werd Deurne in 1069 beschreven als Durna, in 1110 als Thurne en in 1312 als Dorne. Waarschijnlijk is Durninum af te leiden van purninum wat doornstruik inhoud, waardoor het gaat om een plaats bij de doornstruiken.¹ Deurne is voornamelijk na 1915 en de Tweede Wereldoorlog uitgebreid.

Tussen 1811-1833 wordt Nederland kadastraal ingemeten en ingetekend. Deze kaarten heten Kadastrale Minuutplannen. De in het rapport beschreven locatie en omliggende gebied wordt in 1829 ingetekend. Het Kadastraal Minuutplan van 1829 laat op de locatie van de huidige langgevelboerderij nog geen bebouwing zien. Volgens overlevering is de boerderij in 1939 gebouwd. Op de volgende kadastrale hulpkaarten is te zien dat de situatie ongewijzigd blijft tot en met 1941, wanneer de boerderij wordt mogelijk wat later is ingetekend. Vervolgens blijft de situatie tot 1970 weer ongewijzigd. Uit de kadastrale hulpkaart uit 2000 blijkt dat er een aanbouw tegen de rechterzijgevel is geplaatst.

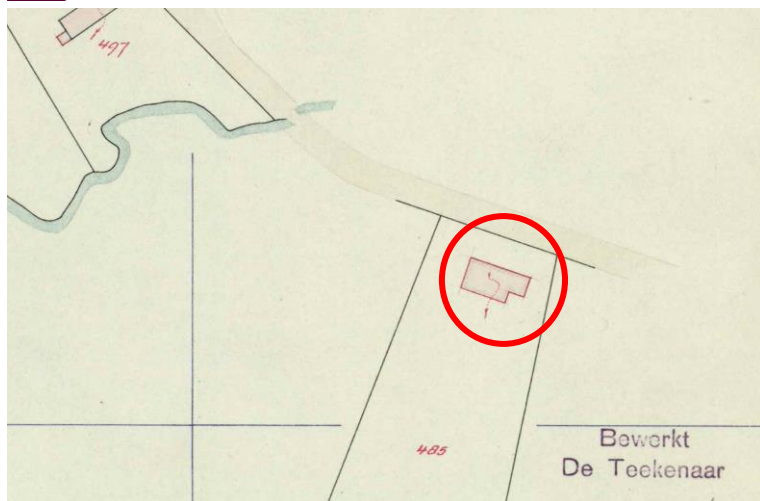

Kadastraal Minuutplan 1829, gemeente Deurne en Liessel, sectie A, blad 02 met in rood de locatie van Bruggenseweg 13 te Deurne. Bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl.

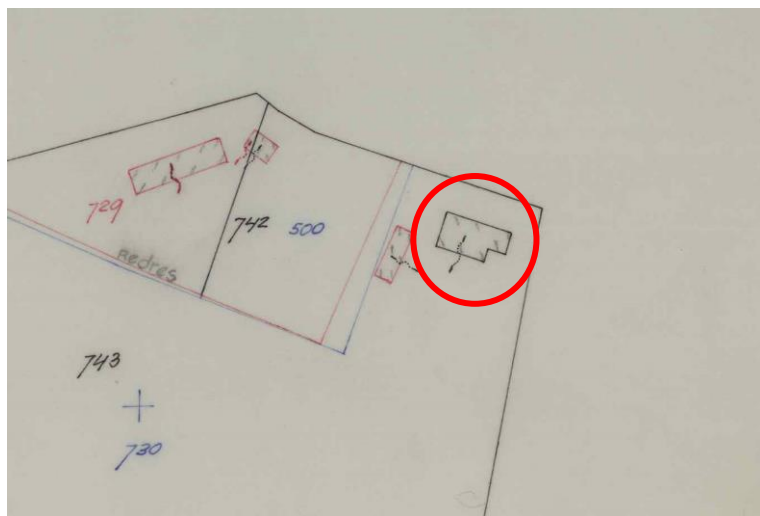

Uitsnede kadastrale hulpkaart uit 1922 met in rood omcirkeld de Bruggenseweg 13. Bron: Kadaster Archiefviewer, nr 51.

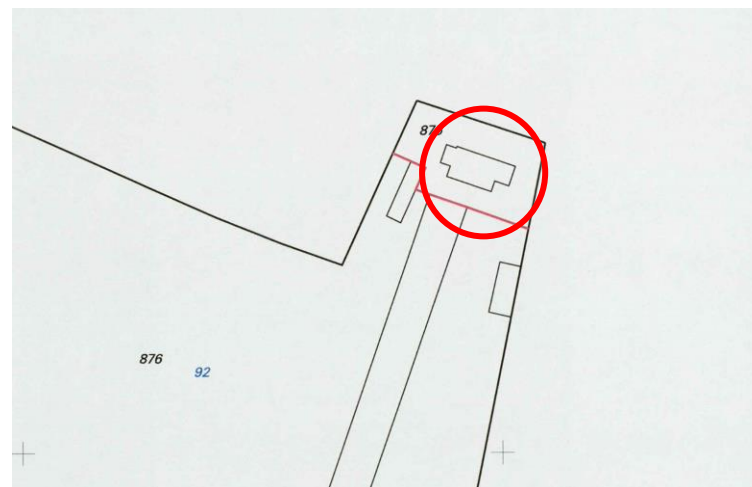
¹ 'Deurne'.Plaatsengids.nl

Uitsnede kadastrale hulpkaart uit 1941 met in rood omcirkeld de Bruggenseweg 13. Bron: Kadaster Archiefviewer, nr 65.

Uitsnede kadastrale hulpkaart uit 1970 met in rood omcirkeld de Bruggenseweg 13. Bron: Kadaster Archiefviewer, nr 102.

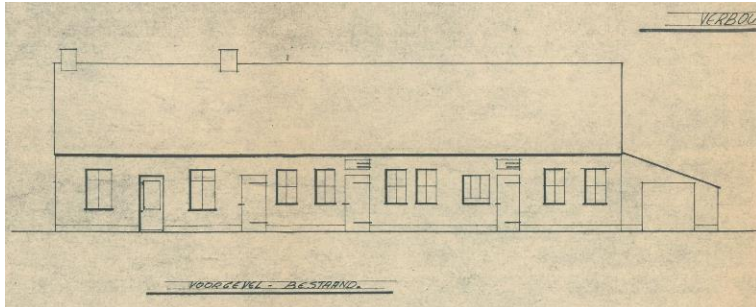

Uitsnede kadastrale hulpkaart uit 2000 met in rood omcirkeld de Bruggenseweg 13. Bron: Kadaster Archiefviewer, nr 107.

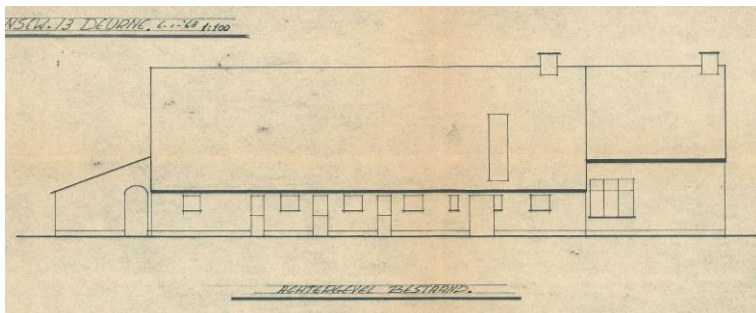
Uit de vergunde bouwtekeningen uit 1968 en 1985 blijkt dat de gevelopeningen van de boerderij in 1968 zijn gewijzigd. Op meerdere plaatsen is inboetwerk naast gevelopeningen zichtbaar wat de latere wijzigingen bevestigt. Daarnaast blijkt, in tegenstelling tot de kadastrale hulpkaart, dat de aanbouw aan de rechterzijde in 1968 al aanwezig was. Volgens overlevering is er vóór 1968 al een ahang met hout beklede gevels aanwezig. De ahang is later (deels) opnieuw opgetrokken waarbij de gevels met metselwerk dichtgezet zijn. Op de bouwtekening van 1985 is af te lezen dat de boerderij weer is teruggebracht naar het beeld van vóór de verbouwing van 1968. Waarbij o.a. de dubbele staldeuren terug zijn gebracht. Op de bouwtekening staat aangegeven dat de kozijnen onder de vroegere aanwezige rollagen geplaatst worden en het overig metselwerk gezandstraald wordt om kleurverschil in het metselwerk te beperken. Echter blijkt in vergelijking met de bestaande situatie van 1965 dat

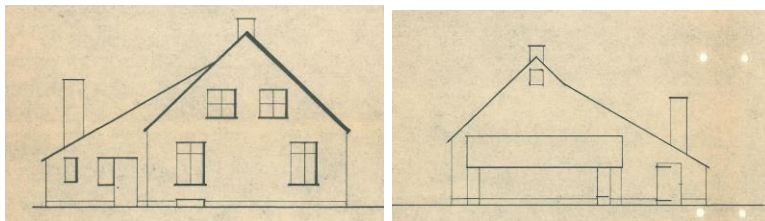
de voorgevel van het stalgedeelte van een nieuwe indeling is voorzien.

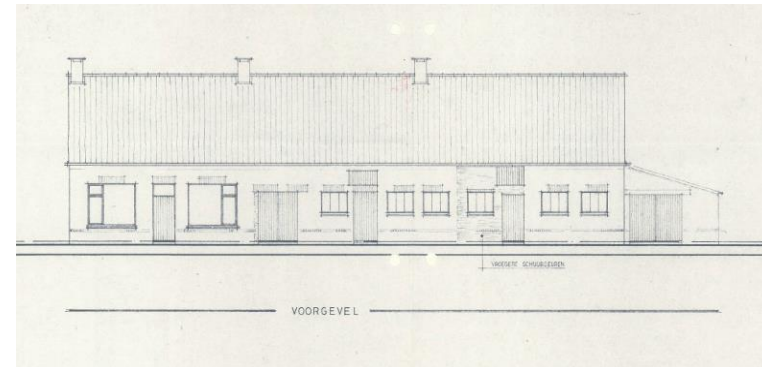
Tekening voorgevel bestaande situatie uit 1968. Bron: Gemeente Deurne.

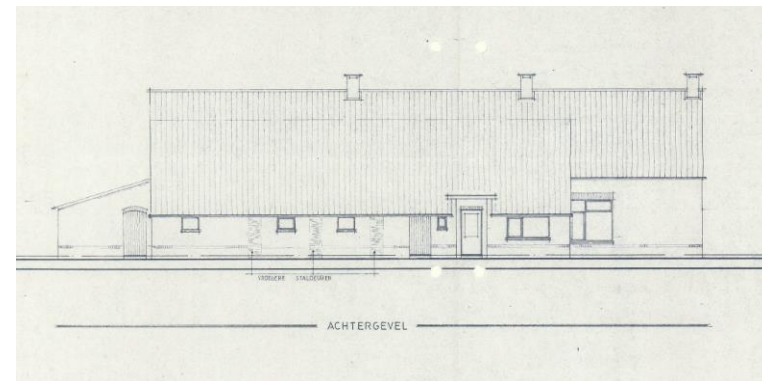
Tekening achtergevel bestaande situatie uit 1968. Bron: Gemeente Deurne.

Tekening linker- en rechterzijgevel bestaande situatie uit 1968. Bron: Gemeente Deurne.

Tekening voorgevel bestaande situatie uit 1985. Bron: Gemeente Deurne.

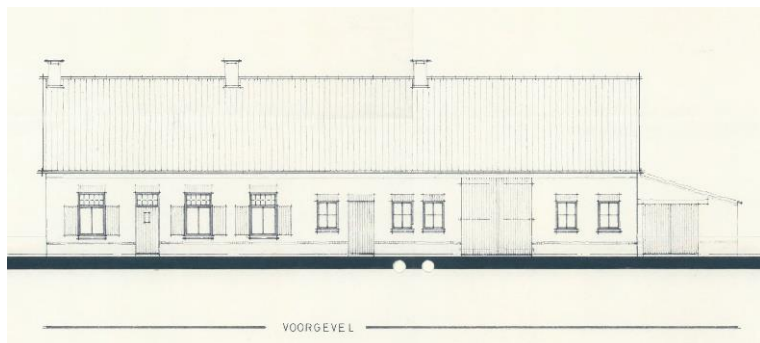

Tekening achtergevel bestaande situatie uit 1985. Bron: Gemeente Deurne.

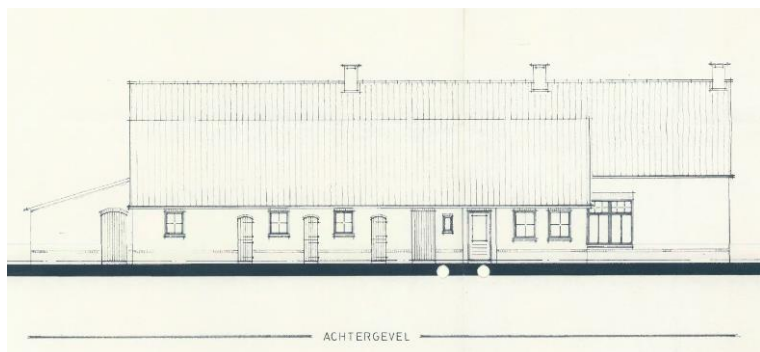

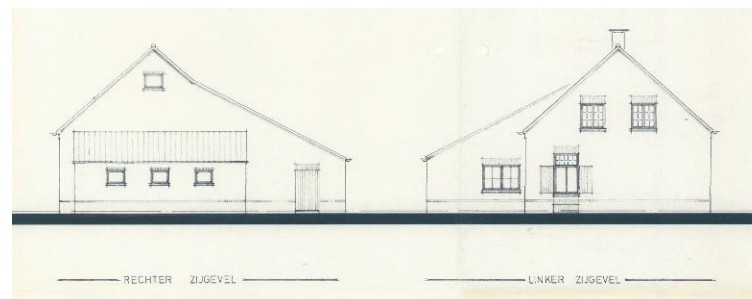
Tekening rechter- en linkerzijgevel bestaande situatie uit 1985. Bron: Gemeente Deurne.

Tekening voorgevel nieuwe situatie uit 1985. Bron: Gemeente Deurne.

Tekening achtergevel nieuwe situatie uit 1985. Bron: Gemeente Deurne.

Tekening rechter- en linkerzijgevel nieuwe situatie uit 1985. Bron: Gemeente Deurne.

De langgevelboerderij is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond met links het woon- en rechts het bedrijfsdeel. De boerderij heeft een zadeldak gedekt met rode opnieuw verbeterde holle pannen. Aan de achterzijde sluit een uitbouw onder lessenaarsdak aan bij het bedrijfsdeel op het zadeldak. Ter plaatse van de oorspronkelijke brandmuur en bij de linkerzijgevel is een vernieuwd gemetselde schoorsteen in halfsteensverband onder rijk gedecoreerde afdekkap aanwezig. Op het achterdakvlak van het woondeel is een later geplaatst dakvenster aanwezig. De gevels van de boerderij zijn opgebouwd uit rode baksteen in Vlaams verband met een cementhoudende voeg en zijn voorzien van een trasraam. Aan de rechterzijde van de boerderij bevindt zich een aanbouw onder lessenaarsdak gedekt met rode opnieuw verbeterde holle pannen.

Voorgevel (noordzijde)

In de voorgevel van het woongedeelte bevinden zich onder anderhalfsteense rollaag drie houten T-vensters met bovenlicht voorzien van tienruitsraam en aan de onderzijde een bakstenen dorpel. Aan weerszijde zijn houten raamluiken aanwezig. Tussen het eerste en tweede venster bevindt zich onder wederom anderhalfsteense rollaag in diepe negge een houten deur met achtruits bovenlicht.

In de voorgevel van het bedrijfsgedeelte bevinden zich onder anderhalfsteense rollaag vijf houten vierruitsvensters met bakstenen dorpel. Tussen het eerste en tweede venster bevindt zich wederom onder anderhalfsteense rollaag een houten staldeur aan gehengen en duimen. Tussen het derde en vierde venster bevindt zich een dubbele staldeur aan gehengen en duimen.

Over de gehele gevel zijn metselwerksporen zichtbaar van het inboetwerk van de verbouwing van 1985. Alle vensters en deuren zijn destijds vernieuwd. De gevel wordt beëindigd door uitkragend metselwerk onder een zinken mastgoot.

De voorgevel van de aanbouw is opgetrokken in rode baksteen in Vlaams verband met daarboven rode baksteen in halfsteensverband. Onder betonlatei bevindt zich een later geplaatste dubbele staldeur aan gehengen en duimen. De gevel wordt beëindigd door een smeerzoom.

Voorgevel.

Voorgevel woongedeelte.

Rood omcirkeld de sporen in het metselwerk.

Linkerzijde van bedrijfsdeel.

Rood omcirkeld de sporen in het metselwerk.

Dubbele staldeur in bedrijfsdeel.

Voorgevel met rechts de aanbouw.

Voorgevel met rechts de aanbouw.

Voorgevel van aanbouw.

Linkerzijgevel (oostzijde)

Door de uitbouw onder lessenaardak tegen de achtergevel steekt de linkerzijgevel van het bedrijfsdeel uit ten opzichte van het woondeel. In de linkerzijgevel van het bedrijfsdeel bevindt zich onder anderhalfsteense strek een dubbel houten vierruits venster met daaronder een bakstenen dorpel. De gevel wordt beëindigd door uitkragend metselwerk met daarboven een smeerzoom.

In de linkerzijgevel van het woondeel bevindt zich ter plaatse van de opkamer onder anderhalfsteense rollaag een houten T-venster met bovenlicht voorzien van tienruitsraam en aan de onderzijde een bakstenen dorpel. Hieronder bevindt zich onder rollaag een getralied houten keldervenster. Op de verdieping bevinden zich onder wederom anderhalfsteense rollaag twee houten vensters voorzien van een stolpraam met zesruitsverdeling met daaronder een

bakstenen dorpel. Boven de vensters zijn later rolluiken geplaatst. De gevel wordt beëindigd door uitkragend meselwerk en een smeerzoon.

Linkerzijgevel van de aanbouw.

Linkerzijgevel boerderij.

Opkamer venster.

Keldervenster onder opkamer.

Vensters op verdieping.

Achtergevel (zuidzijde)

De achtergevel van de aanbouw is later opnieuw opgetrokken in rode baksteen in halfsteens verband. In de achtergevel van de aanbouw bevindt zich onder getoogde rollaag een houten staldeur aan gehengen en duimen.

In de achtergevel van het bedrijfsdeel bevinden zich onder rollaag drie houten vierruits stalvensters met daaronder een bakstenen dorpel. Aan de rechterzijde van ieder stalvenster bevindt zich onder getoogde rollaag een hoge houten varkensdeur aan gehengen en duimen. Rechts hiervan bevindt zich een houten staldeur wederom aan gehengen en duimen. Hiernaast bevindt zich onder rollaag een houten toiletvenster met daaronder bakstenen dorpel, een houten deur en houten venster met dubbel vierruits raam met daaronder bakstenen dorpel. De gevel wordt beëindigd door een zinken mastgoot. In de achtergevel van het woondeel bevindt zich onder rollaag een dubbel houten venster met dubbel raam en bovenlicht voorzien van zesruits raam. De gevel wordt beëindigd door uitkragend metselwerk onder een zinken mastgoot.

Achtergevel van de aanbouw.

Achtergevel met varkensdeur.

Achtergevel.

Achtergevel woondeel.

Rechterzijgevel (westzijde)

In de rechterzijgevel van het bedrijfsdeel bevindt zich een onder rollaag een houten tweeruitsvenster met daaronder een bakstenen dorpel. Rechts bevindt zich onder anderhalfsteense rollaag een houten staldeur aan gehengen en duimen. De gevel wordt beëindigd door uitkragend metselwerk met een smeerzoom.

De rechterzijgevel van de aanbouw is in 1985 opnieuw opgetrokken. In de gevel bevinden zich onder rollaag drie houten vierruits vensters met daaronder een bakstenen dorpel. De gevel wordt beëindigd door een zinken mastgoot.

Rechterzijgevel gezien vanaf de voorzijde.

Rechterzijgevel gezien vanaf de achterzijde.

Rechterzijgevel aanbouw.

Interieur

De indeling van het woondeel is nog herkenbaar. Achter de voordeur bevindt zich de hal, met links de voorkamer, linksachter de opkamer met trap richting de kelder en verdieping en rechts de woonkamer met schouw. De afwerking van het woondeel is vrijwel volledig aangepast in 1985. De enige oorspronkelijke interieuronderdelen zijn de tegelvloer in de gang en enkele Bruynzeel paneeldeuren. Op de verdieping zijn de schoorsteenboezem met brandmuur en een houten schaarspant met twee horizontale balken en schoren met middenstijl nog aanwezig.

Het bedrijfsdeel is ook volledig verbouwd. Tevens is hier een stalen verdiepingsvloerconstructie geplaatst. In het interieur is de rechterzijgevel van het bedrijfsdeel nog te herkennen. De vernieuwde dakconstructie wordt ondersteund door vier schaarspanten met twee horizontale balken en schoren met middenstijl.

Keuken.

Woonkamer gezien richting de voorgevel.

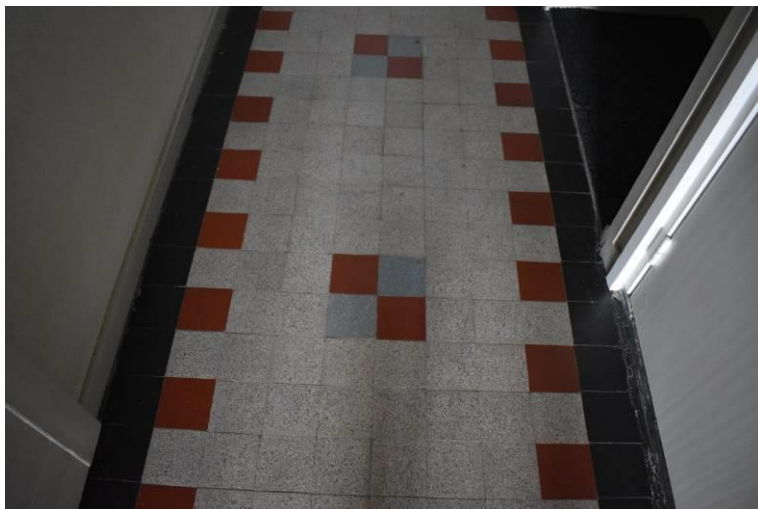
Woonkamer gezien richting de keuken en achtergevel.

Trap richting de opkamer en verdieping.

Hal richting de voordeur.

Tegelvloer in de hal.

Kelder met trap.

Voorkamer gezien richting de voorkamer.

Verdieping met brandmuur en rookkanaal.

Houten constructie verdieping woonhuis.

Bedrijfs gedeelte met stalen constructie.

Slaapkamer richting linkerzijgevel.

Bedrijfs gedeelte met rechterbuitenmuur van hoofdbouwmassa.

Bedrijfsgedeelte in uitbouw richting achtergevel.

Bedrijfsdeel met houten spantconstructie.

Waardering

Deze waardering is opgesteld aan de hand van de waarderingscriteria voor de bouwkunst van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

De waardering heeft betrekking op de langgevelboerderij aan de Bruggenseweg 13 te Deurne.

Cultuurhistorische waarden

De langgevelboerderij aan de Bruggenseweg 13 te Deurne bezit enige cultuurhistorische waarde als uitdrukking van de sociaalhistorische en agrarische ontwikkeling van het buitengebied van Deurne vanaf 1939.

Architectuur- en kunsthistorische waarden

De boerderij bezit architectuurhistorische waarden als langgevelboerderij in traditionele Interbellumarchitectuur. Echter, als gevolg van de verbouwing in 1968 zijn deze architectuurhistorische waarden van de boerderij deels verloren gegaan.

Situationele en ensemblewaarden

De langgevelboerderij is van enige situationele betekenis als onderdeel van de agrarische bebouwing in het buitengebied van Deurne.

Gaafheid en herkenbaarheid

Door het herstel van de gevels in 1985 is de boerderij herkenbaar als Interbellumboerderij. Echter, alle vensters zijn vervangen, wat afbreuk doet aan de gaafheid. De metselwerkgevels zijn nog grotendeels gaaf en plaatselijk hersteld bij de teruggebrachte gevelopeningen. Het interieur van de boerderij is vrijwel volledig aangepast en kent weinig

gaafheid. Slechts het rookkanaal, de spanten, de tegelvloer in de gang en de Bruynzeel paneeldeuren zijn bewaard gebleven.

Zeldzaamheid

Gelet op de cultuurhistorische waarden, de geringe architectuurhistorische waarden en situationele waarden in relatie met de gaafheid en herkenbaarheid is er geringe sprake van zeldzaamheid.